UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXLII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

nec cõtra eũ cõductor modo, quo egit, agere potuit per prædicta. Præterea, ueluti fuit pro parte locatoris capitulatũ, & arbitror ꝓbatũ eſſe, locator, abſq; aliqua ſibi notificatione facta, omni diligẽtia in reparando, ac pro reparatione fluminis expẽdendo uſus fuit, quo fit, ut in aliqua culpa, ſeu negligẽtia nõ fuerit, & contra eum agi nõ potuerit ad dictas libras centũ pro dãnis, & intereſſe ꝯductoris petitas, & minus ad pœnas conuentionales, † quę nõ debẽtur, nec peti poſſunt, niſi
10 ratione moræ, ut in §. fi. inſtit. de verb. oblig. & l. ita ſtipulatus. ff. eod. tit. Rurſus inciſio arborũ per ipſum locatorẽ facta in ripa fluminis fuit neceſſaria neceſſitate ſaltẽ cauſatiua, uidelicet ne dãnũ arborũ ſequeretur, cum arbores eſſent plantatæ, & poſitæ in ripa fluminis, quæ quotidie auferebat̃ à ui, & impetu fluminis, quod etiã exportationẽ, & euulſionẽ dictarũ arborũ
11 minabatur. Et ideò hęc arborũ inciſio nõ debuit ipſi locatori nocere, ut ex hoc dicatur in pœnas conuentionales incidiſſe, & ad reſarctionẽ alicuius dãni teneri debeat, quia inciſio arborũ neceſſaria culpæ nõ aſcribitur, nec dãnoſa, ſeu nociua dici dẽt, ut eſt text. clarus in l. forma. in prin. in ult. uerbis. ff. de cenſibus. ibi niſi cãm excidẽdi ꝓbauerit cenſitori, iũcta gl. ¶ Alia eſſent in pñti cauſa diſcutiẽda, quæ longiori ſermone indigerẽt, ſed nũc ea ꝑtermiſſa faciã, uidelicet an contractus inter hos litigãtes celebratus fuerit locatio, & conductio, an emptio, & uẽditio, an uerò contractus innoĩatus, cuius dubitationis reſolutio depẽdet ab his, quæ ponit Bar. in ſua diſputatione incip. publicanus, & in l. cotẽ. §. qui maximos, ubi Imol. & alij ff. de publ. ex quorũ dictis colligitur, ꝙ in caſu noſtro contractus locationis, & ꝯductionis cenſeatur, prout ſic contrahentes ipſi nominauerunt, & appellauerũt. ¶ Aliud etiã dubiũ nõ minus difficile eſſet diſcutien-
12 dum, † an in caſu noſtro, ex quo conſtat de magna, & intollerabili læſione locatoris, qui ultra dimidiam iuſtæ penſionis fuit læſus, poſſit per locatorẽ agi, nõ obſtante iuramento de ꝯueniẽdo, remedio l. 2. C. de reſcind. & c. cũ dilecti. de empt. & uẽd. ad reſciſſionẽ cõtractus, uel ut à cõductore iuſta, & uera penſio ſuppleatur, quod remediũ d. l. 2. in ꝯ̃ctu etiã locationis, & cõductionis datur, & cõpetit, ut doct. legiſtæ, & canoniſtæ in locis præallegatis cõiter concludunt. Sed abſq; multiloquio concludo per locatorẽ, ut ſupra, poſſe agi, q̃a ſimpliciter iuratũ fuiſſet de nõ cõtrauenié[n]do aliqua rõne, uel cauſa, ut not. declarat Ioan. de Imo. in ſua notabili repetitione in materia iuramẽti in c. cũ cõtingat. extra de iureiur. & q̃a iſtud in hoc iudicio principaliter diſcutiendũ, & decidendũ nõ uenit, ſuper eo ulterius nõ inſiſto, ſed quãdo opus erit, hanc concluſionẽ plenius confirmabo. Ex prædictis itaq; ſatis clarè apparet de bono iure ipſius locatoris, quia petitione facta per conductorẽ eſt omninò abſoluendus, & conductor tanquam calũnioſè, & malè agens in expenſis condemnandus. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Remiſſio mercedis in contractu locationis, & conductionis fit ob ſterilitatem, & quare.*

2 *In contractu innominato, in quo pro penſione certa quantitas frumenti, uel quid ſimile ſoluitur, mercedis remiſſio nõ fit, & quare, & quid in eo quæratur, & nu. 4.*
Et quando in eo etiam dicta remiſſio fiat, num. 26.

3 *Locator propter fructuum exiguitatem remiſſionem cõductori facere non tenetur, niſi ex pacto caſus fortuitus, & diuina iudicia in ſe ſuſcepiſſet, num. 24. & 28. vbi limitatur.*

4 *Locator in contractu emphyteotico remiſſionẽ propter ſterilitatẽ, & damnum contingens facere non tenetur. & quare, & nu. 29.*

5 *Sterilitas ſi culpa conductoris ob eius malam culturam proueniat, locator remiſſionem ei facere non tenetur.*

6 *Remiſſio ad hoc, ut fiat ob fructuum exiguitatem, ſeu ſterilitatem, loci conſuetudo attendi debet.*
Quod an ſit verũ, & quomodo intelligatur, declaratur nu. 30.

7 *Caſus ſolitus ad conductorem ſpectare debet.*
Niſi locator ex pacto in ſe periculum fortuitum, & diuinum ſuſcepiſſet, num. 32.

8 *Ob ſterilitatem magnam, & generalem in loco remiſſio mercedis eſt conductori facienda, quamuis locator periculum, ſeu caſum in ſe non ſuſceperit.*

9 *Et multo magis, ſi caſum, & periculum caſuum fortuitorum in ſe ſuſceperit.*

10 *Locator de caſu, & diuino iudicio notabili, per quem, ſeu quod fructus ad exiguitatem, licet non ad ſterilitatem reducerentur, tenetur. Secus ſi ad modicum, ſeu nullum damnum fructus reducerentur, quamuis locator ex pacto caſum tempeſtatis, ſeu alterius caſus fortuiti in ſe ſuſcepiſſet.*

11 *Locator, qui ſe ad caſus fortuitos, & diuina iudicia ſimpliciter, & in genere obligauit, an ad ſolitos caſus, an vero ad inſolitos, & an ad oẽs indiſtinctè teneatur, & nu. 15. vſq; ad num. 23.*

12 *Ex pacto quis ſimpliciter de caſu fortuito, de quo ex natura contractus non tenebatur, teneri poteſt.*

13 *Obligans ſe ad caſus ſolitos non tenetur de inſolitis, & è contra obligans ſe ad inſolitos non tenetur de ſolitis.*

14 *Conſuetum, & ſolitum differunt, & quando vtrunq; dicatur.*

16 *Caſus fortuitos qui in ſe ſimpliciter ſuſcepit, debet generaliter de omni caſu fortuito teneri.*

17 *Bart. in l. ſed & ſi quis. §. quæſitum. ff. ſi quis cautio. declaratur.*

18 *Caſus ſolitus, & qui eſt ſecundum conſuetudinẽ, dicitur fortuitus.*

19 *Caſus ſolitus quis dicatur.*

20 *Caſus prouenientes ex diuino iudicio maiores ſunt, quàm caſus fortuiti, qui humano iudicio proueniunt.*

21 *Locator, qui promiſit ſeruare caſus fortuitos, & diuina iudicia, illa in ſe ſuſcepiſſe dicitur adeò, vt ob caſum fortuitum, & periculum, cui humana prouidentia prouideri non potuit, conductori ad mercedis remiſſionem faciendam teneatur.*

22 *Opinionibus contrarijs, & quandoq; non cõibus ad tuendã veritatẽ in alia difficultate, ſuper qua principaliter agatur, vti licet.*

24 *Locator, qui in ſe caſus fortuitos, & diuina iudicia ſuſcepit, tenetur ad omne damnum, quod ex aliquo caſu fortuito, & diuino contingit, ſi tale damnum ſit magnum, ac tendat non ſolum ad ſterilitatem, ſed etiam exiguitatem fructuum non conſuetam.*

25 *Et non extante tali pacto, vel ſimili, regulariter ob ſterilitatẽ tantum, & maximum damnum, & non ob exiguitatem fructuum ad remiſſionem mercedis tenetur.*

26 *In contractu innominato, qui ſimilis eſt locationi, quoad remiſſionem faciendã idem dicendum eſt, quod in contractu locationis.*

27 *Contractus innominati regulantur ſecundũ naturam cõtractuum nominatorum, quibus aſſimilantur.*

31 *Lex contractus magis, quàm conſuetudo ſeruatur.*

EPITOME.

Locatorem, qui etiam in contractu, in quo pro penſione, & mercede certa quãtitas alterius generis, quam pecuniæ numeratæ ſolueretur, pacto expreſſo conuenit, & promiſit ſeruare caſus fortuitos, & diuina iudicia, teneri ad remiſſionẽ mercedis conductori faciendã ob dãnum illi diuino iudicio cõtingens, quod nõ ad ſterilitatẽ, ſed ad fructuum exiguitatẽ tẽderet, dũmodo dãnum nõ eſſet modicum, & quamuis illud ex caſu fortuito in ſolito proueniret, hic demonſtratur. Et de locatore obligante ſe ſimpliciter ad caſus fortuitos, an, & quãdo de ſolitis, & inſolitis, uel de altero tantum teneatur, plenè tractatur.

CONSILIVM CXLII.

Viso puncto mihi exhibito, & conſideratis verbis inſtrumenti, & conuentionis, uidetur prima facie dicendum, ꝙ magiſter Ioannes Sorianus phyſicus aliquam penſionis, ſeu affictus remiſſionem facere non teneatur ob allegatam præſentis anni ſterilitatem, in primis

quia

1 quia † ob ſterilitatē ſit remiſſio in contractu locatio-
nis,& cōductionis , & hoc propter bonā fidē,quæ eſt
in huiuſmodi contractu præſtāda.c.propter ſterilita-
tem.extra de locato.l.ſi uno.ff.locati.l.licet.& l.exce-
pto.cum ſimilib.C.locati.Sed nos nō ſumus in cōtra
ctu locationis , ſed in contractu innominato, uideli-
cet facio,ut des,iuxta ea,quæ habētur in l.fi.ff.de con-
dic.cau.dat.l.naturalis.§.quod ſi faciā.ff.de præſcrip.
2 uerb.† in quibus queritur,an pro parte ſit adimpletus
contractus,hoc eſt,ſi fecerim ad effectum,ut qs ſaltē
per actionē de dolo pro parte ſua adimplere, uideli-
cet dare teneatur,atq; cogatur.l.iuriſgentium.§.1.cū
ibi not.ff.de pact. & in d.§.quod ſi faciā . & ratio eſſe
poteſt, qa cū in contractu locationis locator propter
ſterilitatē remiſſionē facere teneatur. d.l.licet. ſequi-
tur,ꝙ in contractu innominato,ut quādo pro penſio
ne ſoluitur frumentum,uel aliud,quam pecunia nu-
merata,iuxta d.l.naturalis. §.at cum do. & l.ſi olei.cū
ibi not.C.locati.remiſſio faciēda nō erit,qa ꝯctus in-
nominatus præter quàm in duobus caſibus nō eſt bo
næ fidei,ſed ſtricti iuris.§.actionū,ubi dicitur Inſti.de
3 actio.Secūdo† quamuis locator propter ſterilitatem
teneatur remiſſionē facere,nō tamē ꝓpter fructuum
exiguitatem.l.ſi uno.§.cum quidā.ff.loca. Barto.in l.
cum in plures.eodem titulo.in princi. & gloſ.in l.ex-
cepto.C.eodem.Sed non probatur extitiſſe ſterilita-
tem, ſecūdum quod habetur in d.l.licet.in d.l.ſi uno.
in princ.& in d.c.propter ſterilitatē.cum ſim. ubi per
glo.& doct.plenè habetur, ergo in caſu noſtro loca-
tor non tenebitur remiſſionē facere, quamuis fortè
conſtaret , conductorem exiguos fructus percepiſſe.
¶ Tertio probatur per textum in l.1.in fin. C.de iure
4 emphyteo.† ubi locator in contractu emphyteotico
propter ſterilitatem, & damnū contingens remiſſio-
nem facere non tenetur, qui contractus eſt ſtricti iu-
ris,gloſ.in c. venerabilis.de exceptio. & d.§.actionū,
ac eſt medius inter emptionem, & locationē.§.adeò.
Inſti.de loca.Bald.in d.l.1.& not.in c.potuit.de loca-
to.& uidetur eſſe contractus innominatus, ut colligi
poteſt ex iis,quæ uoluit Bar.in l.2.ff.ſi cert.peta.in l.ſi
ſeruus.§.locauit.ff.de fur.& in d.l.iuriſgentiū.§.quin-
immò.ff.de pact.& Bal.in rub.C.de rerum permutat.
ergo ſimiliter in hoc contractu innominato , in quo
certa quantitas frumēti pro penſione ſoluitur,remiſ-
ſio nō eſt facienda,arg.l.ſi merces.§.uis maior.in fin.
5 ff.locati.¶ Quarto in caſu noſtro† ſterilitas in poſſeſ-
ſionibus conductis prouenit culpa conductoris, hoc
eſt ob malam culturā,ergo locator ad remiſſionē fa-
ciendam teneri nō debet.l.ex conducto. in fi.ff.loca-
ti.l.ſi merces.§.cōductor.l.ſi uno.§.cum qdam.in fin.
6 ibiq; glo.in uer.remiſſio.cod.tit. ¶ Quinto † ex con-
ſuetudine loci ob talem fructuum exiguitatē,ſiue ſte
rilitatē nō ſolet remiſſio fieri,ergo attenta conſuetu-
dine,quæ in hoc eſt attēdenda , ut in l.excepto.C.lo-
7 cati.remiſſio nō eſt faciēda. Præterea † iſte caſus,qui
contingit non fuit extra conſuetudinē, ſed ſolitus,er
go ad conductorē ſpectare debet.d.l.ex conducto.§.
& ſi labes. Accedat ad hæc,ꝙ locator ex pacto hunc
caſum in ſe non ſuſcepit, ergo non debet teneri, niſi
in caſu ſterilitatis maximę & inſolitæ,arg.l.fiſtulas.§.
frumēta.ff.de contrah.empt.& faciunt not.per Bart.
in d.l.cum in plures.ff.locati. ¶ Quibus tamen omni
bus non obſtantibus,cōtrariam opinionē in caſu no-
8 ſtro ueriorem eſſe arbitror, † quoniam ſi conſtiterit,
& probatum fuerit,magnā,& generalem in loco ſte-
rilitatem fuiſſe, ſecundum quod habetur in d.l.licet.
per gloſam,& docto.& in d.c.propter ſteriliratem.in
d.l.ſi merces.§.uis maior.& in d.l.ſi uno. & per Alex.
in conſi.108.lib.3.col.penul.& ulti.tunc etiam ſi loca
tor periculum,ſeu caſum in ſe non ſuſcepit, tamē ad

remiſſionē mercedis faciendā teneri debet,
9 ctis iurib.& in d.l.licet.ibiq; Sali.in ult.uerb.
locator in ſe ſuſceperit caſum , & periculum
fortuitorū , inter quos cōnumeratur ſterili
niens diuino iudicio,cui reſiſti non poteſt
uis maior.cū d.l.ſi uno.abſq; dubio locator
ſionē mercedis teneri debet , ſi ſterilitas
nam teneri etiā deberet,ſi caſus fortuitos
in ſe nō ſuſcepiſſet,ut dictū eſt,ad hoc,ut
operetur,prout operari debet,qn quis in
tuitos ſuſcepit,arg.l.ſi quādo.ff.de leg.
te Bar.in l.ſed & ſi.§.quæſitum.ff.ſi quis
in l.1.C.cōmoda.quamuis quādoq; pa
telligi,ut nihil operetur,ut eſt text.cū g
10 ſulam.in fin.ff.locati.Præterea † locator
de caſu,& diuino iudicio notabili,per qu
fructus ad exiguitatē reducuntur,quāuis n
litatem,quia ſi ad ſterilitatē reducerētur,
teneretur,cum etiam abſq; pacto ex promi
ſterilitatis caſus ad eum ſpectaret.d.l.licet.
in ult.uerbis.& d.l.excepto.ſi uerò fructus
rilitatem,nec ad exiguitatē reducerētur,ſed
cum,ſeu nullum dānum,tunc locator nō te
quamuis per pactum in ſe recepiſſet caſum
tis,ſeu alterius caſus fortuiti, quia de tali m
no partes ſenſiſſe nō uidētur , ut per Salice
11 uis maior.Sed maius dubiū eſt,† ex quo loc
caſus fortuitos,& diuina iudicia ſimpliciter
nere obligauit , an teneatur ad caſus ſolitos,
ad inſolitos.In quo doct.tàm in lecturis,ut
ſitum , quàm in conſilijs multum uariaſſe
At breuitati ſtudendo,exiſtimo ſic dicendū
12 ſupponendo prius,† ꝙ ex pacto fieri poteſt
pliciter de caſu fortuito teneatur, de quo
contractus nō tenebatur,ut quando cond
caſus fortuitos obligauit,ut eſt text.clarus,
in l.ſi quis fundū.in prin.ff.loca.& ibi gl.que
propoſitū allegat , itē ut locator cōductori
ut ibi per glo.& Salic.in d.licet.item ut debi
tori teneatur circa rem pignoratā.l.quæ fo
de pigno.actio.itē ut uenditor poſt perfectā
nē teneaſ emptori,ut in l.fiſtulas.§.frumēta
emp.quamuis ille tex.uarijs modis poſſit
per Bar.ibi.& tangunt ſcriben.in d.§.quęſi
qualiter Corn.in conſi.12.uol.4.in 3.col.
13 tè dicetur. Præſuppono etiam,ꝙ † is, qui
ſolitos obligauit,nō tenetur de inſolitis,&
qui ſe ad inſolitos obligauit,nō tenetur de
eſt ſingularis in d.§.frumenta. Vltimo præ
14 † ꝙ aliud eſt dicere conſuetum, & aliud ſoli
ſuetum.n.ad minus in bino actu,& in bina u
ficatur,ſolitū uerò in uno actu,& in una uice,
dixit Bar.per illum text.in l.mela.§.ſed ſi ali
de alim.& ciba.lega.cum ſimil.ibi.per Alex.
15 allegatis.Quibus præſuppoſitis, modo † an
ſe ſimpliciter ad caſus fortuitos teneaſ de
uerò etiā de inſolitis, cōmuniter allegatur
§.quæſitum . & in l.ſeio.§.medico.ff.de a
ꝙ nō teneatur de inſolitis,ſed de ſolitis per
§.frumēta.quē plures ſequunſ,ut hr per Alex.
108.lib.3.Corn.in conſi.12.& 282.lib.4.Alex.
31.lib.2.quod eſt repetitum.in conſi.28.lib.
nionem cōtrariam plures , & fortè magis cō
docto.ſequuti fuerunt , ꝙ etiam de caſibus in
& non conſuetis teneatur,ut fuit Bal. in d.§.
quē ibi ſequitur Alex.& Ang.& Ful.& Ioan.de
in c.1.de commoda.col.11. & mouentur per te
rum.in d.§.frumēta,ubi uenditor, qui uim,&
tempeſtatis in ſe ſuſcepit,tenetur,ſi frumenta
bus immoderatis,& quæ fuerāt cōtra conſue

16 corruptæ fuerint:pro qua opinione facit,quia † quan-
do quis in ſe caſus fortuitos ſimpliciter ſuſcepit, de-
bet generaliter de omni caſu fortuito teneri,Bar.in d.
§.quæſitum.per d.l.quæ fortuitis.C. de pigno.actio.&
Salicet.in l.1.C. commoda,ergo nõ eſt habenda diſtin
ctio inter caſus ſolitos,& inſolitos:& ita eſt de mente
Cornei in d.conſi.228.lib.2.qui poſtquam retulit illã
Bart. theoricam in d.§.medico.& in d.§.quæſitum.re
ſidere uidetur in parte cõtraria, pro qua conſuluit, ꝙ
obligando ſe in genere ad caſus fortuitos dicatur ẽt
ad inſolitos ſe obligare, vt voluit Bal. in d.§.quæſitũ.
Et quamuis pro alia opinione allegetur Bart. in d.§.
quæſitum.tamẽ ſecundum aliquos,veluti etiã tangit
Corn.in d.conſi.& quidã Moder. Peruſini in d.§.quæ
17 ſitum.† Bart.ibi contrarium voluit,ꝙ etiam de inſoli
tis,& non veriſimilibus teneatur,quia uerba Bart. ibi
ſecundum aliquos habentur hoc modo, intellige de
ſolito,& de caſibus inconſuetis, & nõ ueriſimilibus,
ut in d.§.frumenta.vel poſito,illius uerba ſtare,prout
communiter habetur in libris impreſſis, videlicet in-
tellige de ſolito,nõ de caſibus inconſuetis, & nõ ueri
ſimilibus,intelligo illa uerba referendo ad proxima,
& ad caſum quæſtionis principaliter tactæ per Barto.
in qua diſtinguit, aliquibus caſibus quem de caſibus
fortuitis teneri,& aliquibus nõ teneri,videlicet quan
do quis in ſe periculũ rei ſuſcepiſſet, nulla de caſibus
fortuitis mentione facta,nam illis caſibus,quibus te-
neretur de caſibus fortuitis, teneretur de ſolitis. d. §.
frumenta.qui tex.non loquitur, quãdo uenditor in ſe
caſus fortuitos ſimpliciter, & in genere ſuſcepiſſet,
ſed alia pericula,uidelicet vim,& tempeſtatem:quod
ſuadetur ex uerbis Bar.in d.§.quæſitum.qui ponendo
caſum,quãdo quis in ſe caſus fortuitos ſimpliciter ſu
ſcepit,dicit indiſtinctè,& ſimpliciter,nõ faciẽdo diffe
rentiã inter caſus ſolitos,& inſolitos, ꝙ ad omnes ca-
ſus fortuitos tenetur:deinde ad aliũ caſum tranſit,ui-
delicet quando quis periculum in ſe ſuſcepit,quia ali-
quibus caſibus de caſu fortuito tenetur,& tunc ſecun
dum Bart. debet intelligi de ſolito, & nõ de inſolito.
Præterea tenẽdo, ꝙ Bart. uoluerit inter caſus ſolitos,
& nõ ſolitos differentiam facere,tex.ſuper quo ſe fun
dat, illius opinionẽ nõ probat, quoniã tex. in d.§.fru-
menta.vult uenditorẽ teneri propter niues immode-
ratas,& extra cõſuetudinẽ, quia tũc dicitur eſſe caſus
18 fortuitus,† niues enim moderatæ, & ſecundũ conſue
tudinẽ,& ſic caſus, qui eſt ſolitus, & ſecundũ conſue-
tudinem,nõ dicitur fortuitus.d.§.frumẽta.ibiq; Bart.
& habetur per Bal. Alex. & Ange.in d.§. quæſitum.&
per Imol.in d.c.1.de commoda.& facit tex. qui ſic de
bet intelligi in l. ex conducto.§. ſed & ſi.ff. locati. vbi
ſi fructus ex ſolis feruore nõ aſſueto fuerunt damnifi
cati,damnum eſt locatoris, & non coloni, ſecus ſi ni-
hil extra conſuetudinem acciderit, quia primo caſu
dicitur caſus fortuitus, ſecundo verò caſu non, cum
caſus fuerit ſolitus,& conſuetus, ut per doct. prælle-
gatos. & per Barba. in d.c.1. ¶ Modo ad propoſitum
noſtrum,ſi teneamus opinionẽ Bart. in d. §. medico.
quam ſecundum aliquos tenuit etiã in d.§.quęſitum.
ꝙ obligans ſe ad caſus fortuitos teneatur ſolũ de ſoli-
tis,& nõ de inſolitis, & veriſimilibus, dico, ꝙ in caſu
noſtro caſus, propter quẽ conductor in fructibus fuit
damnificatus,eſt ſolitus, quia temporibus noſtris ſal-
tem ſemel euenit, ut notoriũ eſt, & ita mihi in facto
præſupponitur, atq; probabit:ergo locator de hoc ca
ſu ſolito fortuito tenebitur ſecundum Bar.& alios ſe-
19 quaces,nam † caſus ſolitus dicitur, qui ſemel tantum
euenit,& ſolitũ in vno actu,ſeu in vna uice tantũ ueri
ficatur,vt ſupra p̃ſuppoſui per tex.cũ ibi not. per Bar.ĩ
d.l.mela.§.ſi cũ alimẽta.cũ ſimilibus ibi per Alex.alle
gatis.Si verò teneamus opinionẽ Bal. Ang.Fulg.Ioã.
de Imol. & Alex.de qua ſupra, ꝙ obligans ſe ad caſus
fortuitos in genere, nõ ſolum de ſolitis, ſed etiam de
inſolitis,& ſic de omnibus teneatur,prout voluit Bal.
quem præallegati doct. ſunt ſecuti. in d.§.quæſitum.
vbi dicit,ꝙ ſi quis vellet tenere,ꝙ uenirent caſus ſoli-
ti,& inſoliti,facilè eſſet reſpondere ad tex.in d.§. fru-
menta,ex quibus uerbis manifeſtè cõſtat Bal. voluiſſe
ipſum teneri nõ ſolum de inſolitis, ſed ẽt de ſolitis,&
ita etiã eſt de mẽte Cornei in d.conſi.128.in parte de-
ciſiua:tenendo, inquam, hanc opinionẽ, ẽt ſumus in
tuto,ꝙ locator teneatur remiſſionẽ facere, ex quo in
ſe caſus fortuitos,& diuina iudicia ſuſcepit,ſiue,n.di-
camus hunc caſum cõtingentem fuiſſe ſolitũ, prout
eſt in veritate,& locator tenebitur,ſiue fuiſſe inſolitũ,
& non conſuetum,& eodem modo tenebitur. Præte-
rea animaduertendũ eſt,caſum noſtrum eſſe extra ca
ſum Bart. & aliorum in d.§. quæſitum.& in aliis locis
allegatis,ipſi enim loquuntur,quando quis ſimplici-
ter in ſe caſus fortuitos ſuſcepiſſet, quia ſecundũ Bar.
& ſequaces ſolum de ſolitis tenetur, & non de inſoli-
tis,at ſecundum Baldum,& ſequaces etiam de inſoli-
tis:verum nos loquimur,quãdo locator in ſe ſuſcepit
non ſolum caſus fortuitos, ſed etiam diuina iudicia:
vnde quamuis ex ſuſceptione caſuum fortuitorum
ad caſus inſolitos non teneretur, tamen ex quo ultra
caſus fortuitos ſe etiam ad diuina iudicia obligauit,
& ſic ad aliquid plus ultra caſus fortuitos, debebit te-
neri ad caſus etiam inſolitos,& nõ conſuetos,qui ſub
illis verbis, & diuina iudicia cõprehenduntur, ut ea
verba diuina iudicia aliquid ultra illa uerba caſus for-
tuitos operentur,& ne ſint ſuperflua, cum caſus ſoliti
ſecundum Bart. ſub caſibus fortuitis, comprehende-
rentur.Sub illis uerbis itaque, & diuina iudicia, com-
prehendentur caſus inſoliti, & non conſueti, cũ uerè
dicantur iudicia diuina illa, quæ rariſſimè, immode-
20 ratè, & extra conſuetudinẽ proueniunt: † nam caſus
ex diuino iudicio, & diuina prouidentia proueniẽtes
maiores ſunt, quàm caſus fortuiti, qui humano iudi-
cio proueniunt, cenſentur enim tales caſus inſoliti,
ut in l. ex conducto. & ibi Pau. de Caſt. in §. ſi uis. ff.
loca. c. aliorum. 9.q.3.c. ſi omnia. 6.q. 1. Poſito ergo
hunc caſum dici inſolitũ,is dicetur de cõprehenſis in
inſtrumento,ad quæ ſe locator aſtrinxit, cum nõ ſolũ
caſus fortuitos,ſed ẽt diuina iudicia in ſe aſſumpſerit.
Quòd aũt locator caſus fortuitos, & diuina iudicia in
ſe ſuſceperit ex illis uerbis,qbus dixit,ꝙ quoad poſſeſ-
ſiones uolebat ſeruare caſus fortuitos, & diuina iudi-
cia,probat primo,quia reſpectu molẽdinorũ nolebat
ad aliquod reſtaurũ faciẽdũ teneri, & ſic nullo modo
de caſu fortuito, poſtea aduerſando dixit, ꝙ quoad
poſſeſſiones uolebat ſeruare caſus fortuitos,& diuina
iudicia, ex quibus apparet, ipſum uoluiſſe ſe obligare
ad caſus fortuitos,& diuina iudicia,tũ qa unius exclu
ſio eſt alterius incluſio.l.cũ p̃tor.cũ ibi not.ff. de iudi.
tum quia locator voluit quoad poſſeſſiones in plus te
neri,q̃ reſpectu molendini: ſed reſpectu molẽdini no
luit ad reſtaurũ teneri propter aliquos caſus, ergo re-
21 ſpectu poſſeſſionũ ſecus dicẽdum eſt. ¶ Prætrrea † ex
quo ſe obligauit uelle ſeruare caſus fortuitos, & diui-
na iudicia,is dicit illa in ſe ſuſcepiſſe,qa de iure cõmu
ni locator illa cõductori ſeruare tenetur, nã ob peri-
culum,& caſum fortuitũ,cui humana prouidẽtia pro
uideri nõ potuit,ad remiſſionem mercedis ipſi cõdu
ctori faciendã tenetur.l.ſi fundus.ff.locati.d.l.ex con-
ducto.d.l.licet.ibiq; doc.maximè Sali.& d.c.ꝓpter ſte
rilitatẽ cum ſimilibus: Per illa uerba igr̃ ſeruare caſus
fortuitos dicit illos expreſsè ſuſcepiſſe, ultra qđ tacitè
de iure cõi teneret, nec aliud ea uerba in caſu noſtro
poſſunt importare.¶ Nec fieri debet fundamẽtũ in iis
quæ Alex.uoluit in dictis ſuis cõſiliis, qui uidetur uo-
luiſſe,

luiſſe, ꝙ ſuſceptio caſus fortuiti debeat intelligi de ſo
litis. & non de inſolitis, quia ipſemet Alex. pro uerita
te indaganda, & non aliqua ſpe lucri ductus inter di-
uerſas Doct. opi. nos in lect. ſua contrariam ſententiā
tenuit, ut ſupra dixi, & illa, quæ in dictis ſuis conſiliis
poſuit, incidenter poſuit ad confirmandā eius cōclu-
ſionē, non aūt ſuper hoc dubio principaliter conſulē
22 do; † pront ipſe & alii in conſulendo faciunt, qui ad
confirmandā aliquā concluſionē contrarijs opinio-
nibus, & qñq; non cōmunibus utuntur: quod quidē
licet ad tuendā ueritatē in alia difficultate. argumēto
eorū, quæ habentur in c. dominus. 23. q. 2. Poſſet etiā
23 fortè pro cōcordia dictarum opinionum dici, ꝙ † aut
quis in ſe caſus fortuitos ſolitos ſuſcepit, & tunc de
inſolitis non tenetur, aut è contra ſuſcepit ſe inſoli-
tos, & tunc non tenetur de ſolitis, aut uerò ſuſcepit ſo
litos, & inſolitos, & tunc ſtandū eſt pacto. glo. in d. §.
frumenta. cum ijs, quæ ſupra in præſuppoſitis allega-
ui. & argumento l. 1. C. commoda. l. quæ fortuitis. C.
de pigno. actio. & l. ſi quis fundum. in prin. cum ſi. ibi
allegatis. ff. locati. At quis in ſe ſuſcepit caſus fortui-
tos ſimpliciter, & in genere, & tunc aut eſt talis, qui
alias de caſu fortuito non tenebatur, ut eſt uenditor,
& conductor, & ſolum de ſolitis, & non de inſolitis
tenetur, ut probatur in d. §. frumenta. ſecundum intel
lectum Bar. in d. §. quæſitum. & ita intelligatur id, qđ
ipſe uoluit ibi. & ī d. §. medico. ac id, qđ uoluit Corn.
in d. conſ. 12. & Alex. in d. conſ. 108. cum aliis locis ſu
pra allegatis: aut aliàs de ſolitis regulariter tenebaī,
& tunc, ut pactū aliquid operetur, prout debet opera-
ri, ſicuti ſupra dictū fuit, ipſe ēt de inſolitis tenebitur,
& ita procedat opinio Bal. Ang. Imol. Fulgo. & Alex.
in d. §. queſitum. & Cornei in d. conſi. 128. Aut quis in
ſe ſuſcepit caſus fortuitos, & diuina iudicia ſimul, &
hunc tenebitur non ſolum de ſolitis, ſed ēt de inſoli-
tis, ut illa uerba diuina iudicia aliquid ultra uerba ca-
ſus fortuitos operentur, de quorum natura eſt, caſus
ſolitos importare, ut ſupra dictū fuit per Bart. & alios,
¶ Et ex prædictis optimè ad caſum noſtrū inferri po-
24 teſt, † ꝙ dictus locator teneatur mercedis remiſſionē
conductori facere, ēt ſi damnum cōtingens ad ſterili
tatē non tenderet, dummodo damnum non ſit mo-
dicum, ut ſupra dixi, etiam ſi tale damnū ex caſu for-
tuito inſolito contigerit, & tanto magis, ſi ex ſolito,
quamuis talis caſus fortuitus ſolitus ex caſibus inſoli-
tis, & non aſſuetis prouenerit, alioquin ſi ex aſſuetis,
& ſolitis proueniret, non diceretur caſus fortuitus, ut
ſupra dixi poſt Bal. & Doct. cōiter fateri uidētur. & ita
intelligitur tex. in d. l. ex cōducto. §. ſed & ſi labes. dū
conſiderat feruorē ſolis non aſſuetum, ex quo caſus
fortuitus ſimpliciter cauſatur, ut per Bald. & alios in
locis præallegatis. & per Barbat. in d. c. 1. de cōmoda.
Quia ex quo locator in ſe ſuſcepit caſus fortuitos, &
conuenit ſe velle ſeruare caſus fortuitos, & diuina iu
dicia, dicendum eſt ipſum teneri etiam ad omne dā-
num, quod ex aliquo caſu fortuito, & diuino iudicio
contigit, ſi tale damnum ſit magnū, licet ad ſterilita-
tē fructuum non tendat, ſed potius ad exiguitatē non
conſuetam. ita not. uoluit Salic. in d. l. licet. in fin. ver.
quem approbat, & extollit Alex. in d. §. queſitum. col.
4. & in l. titius. ff. de lib. & poſthu. Cuius opinio, & di-
25 ctum ita probatur, nam † qñ non eſt factū pactū inter
locatorē, & conductorē ſuper mercedis remiſſione,
tunc locator ob exiguitatē fructuum nō tenetur, ſed
ſolū ad damnū propter ſterilitatē contingens. d. l. li-
cet. d. l. ſi uno. in prin. iuncto §. cū quidam. & ꝯñr tene
tur ſolum, qñ conductor maximum, & enorme dam
num pateretur, ergo qñ factum fuit pactū, ꝙ de caſi-
bus fortuitis, & ad damna diuino iudicio contingen-
tia teneatur, debet teneri ad penſionis remiſſionē fa-

ciendam etiam qñ propter caſum fortuitū, ſe
nū iudicium ipſe conductor fuiſſet ſimplicit
ctibus damnificatus, & ſic propter fructuum e
tē, alioquin pactum huiuſmodi fruſtrator
nihilq; operaretur, ſi ſtante pacto ſolū in caſu
ſterilitatis, & enormis dāni teneretur, cū alia
tali pacto teneretur. Nec eſt dicendū, pactū
ſtratorium, nihilque operari, ut ſupra, imp
enim ipſi locatori, qui cum de iure cōi ſol
cōductoris enorme, & ad mercedis remi
pter ſterilitatē teneretur, ex pacto ſe ad c
tos, & ad diuina iudicia obligauerit, qñ
ad quodlibet damnū contingens propt
tuitum, ac diuinum iudicium, etiam ſi
ſterilitatem non tendat, dummodo non
ut per Salice. in d. l. licet. in finalibus ver. p
ctrinam in ſimilibus caſibus ſemper con
ſueui. ¶ Non obſtant allegata in contrariu
mo, ꝙ nos ſumus in contractu innominat
aliter eſt dicendum, quàm in contractu loca
26 Quia reſpōdetur, † ꝙ etiam in ꝯctu innomina
ſimilis eſt contractui locationis, ut qñ pro p
ſoluitur certa quantitas alterius generis, qua
niæ numeratæ, idem quoad remiſſionē fac
cendū eſt, quod in contractu locationis, ut
nis uoluit Salic. in l. excepto. per illum tex.
bet intelligi. C. locati. & facit in ſimili. l. ſi ol
ubi in contractu innominato, qui impropri
tractus, ut quando pro mercede, & penſion
genus ueluti olei, uel frumenti ſoluitur, no
cus pœnitentiæ, ſicuti illi non eſt locus in co
27 locationis, qm̄ † contractus innominati ſe
turam contractuum nominatorū, quibus
tur, regulantur. l. 1. §. ſi quis ſeruū. & ibi Bar
l. fi. cum ibi not. ff. de cōdi. cau. dat. Bar. in l.
ua. in 14. q. ff. depoſi. l. 2. & ibi Bart. ff. de re
& l. naturalis. §. ſed ſi facio. in 2. not. ff. de pr
In contractu ergo, de quo agitur, poſito, q
poſſeſſionū ſit contractus innominatus, id
remiſſionē faciendā dicendū eſt, quod dr in
cationis. ¶ Non obſtat ſecundum ꝙ propter
exiguitatē non ſit remiſſio faciēda. d. l. ſi uno
cuidam. cum ſimilibus, niſi exiguitas ad ſter
deret, ut ibi per glo. cum aliis. Quia primo
tur, ꝙ in caſu noſtro conductor reſpectu p
conductorū, quarum reſpectu dr̄ locatio
iuxta. l. ſcire debemus. & l. quod dicitur.
oblig cum ibi not. ipſe conductor ſterilitatem
fuit, ſecundum quod Doct. & gl. ſterilitatem
in d. c. propter ſterilitatē. in d. l. ſi uno. & in d. l.
Alex. in d. conſi. 108. lib. 3. & ideò ſibi remiſſ
28 cienda. Secūdo † ex quo locator in ſe ex pacto
ſo caſus fortuitos, & iudicia diuina ſuſcepit,
remiſſionē faciendā tenetur, ēt ob ſimplex
quod ad ſterilitatē non tenderet, & hoc prop
pactum, ut aliquid operetur ultra id, ad quo
regulariter tenebatur, ut uoluit Salic. in d. l.
pra dixi, dūmodo damnū non eſſet modic
locator non teneretur. glo. in d. l. ex condu
& ſi labes. in ver. aliquid. Modicum aūt dic
ſummam duorum ducatorum non exceder
l. ſi oleum. in fi. cum l. ſeq. ff. de dolo. ¶ Non o
tium fundamentum de contractu emphyte
29 † in illo contractu hoc contingit, ut pericul
ſius conductoris ex eo, quia dominus eſt
lis, ad tradita per glo. in l. 3. §. ex contrario. ff.
poſſ. & in l. 1. ff. ſi ager vectig. vel emphy. pet
lariter periculum ad dominum ſpectat. l. qu
tis. C. de pign. actio. Secus eſt in ꝯctu locati
improprie, ut quia ſit contractus innominat

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ctum fuit, & hanc differētiā inter contractū locatio-
nis, & emphyteoticū uolunt doct.oēs, ubi Bal. & Sali.
poſt gloſ. in d.l.licet. & Sali. in l.1. in 2.q.C.de iure em
phyt. ¶ Non obſtat, ꝙ ſterilitas poſſeſſionū contige-
rit culpa conductoris, qui illas bene non coluit, quia
hoc eſt illum, cum ſterilitas contigerit diuino iudi-
cio, cui reſiſti, & prouideri non potuit, fuit.n. genera
lis ſterilitas per totā Italiā, ut eſt notoriū, & ideò pe-
riculum debet eſſe locatoris d.l.licet, & d.l.ſi uno.
¶ Non aduerſatur etiā, ꝙ ex conſuetudine loci mer-
cedis remiſſio nō fit propter ſterilitatē, ut ſupra, quia
primo non creditur, hanc conſuetudinē in loco exta
re, & cū ſit facti c.1.de conſtit. in 6. probari debet l. in
bello. §. facta ff. de capt. & poſt lim. reuer. Bart. in l. de
quibus. ff. de legibus. † & quatenus extaret, eſſet cōſue-
30 tudo ualde iniqua, & ideò nō ſeruāda c. conſuetudo.
1. diſtinctio. iuncto c. erit autē lex. 4. diſtinctione. Se-
cundo & ſi uerum eſſet, ꝙ propter loci conſuetudinē
remiſſio fieri nō deberet, tamē illud ꝓcederet, qñ eſ-
ſemus in puris terminis cōſuetudinis, ſed quando eſ-
ſet factum pactū, ꝙ locator de caſibus fortuitis, & de
dāno ob diuinū iudiciū contingente teneretur, tunc
ſecus eſſet, qa pactū debet aliquid operari, per Salic.
in d.l.licet. & ſeruanda eſt lex in cōtractu locationis
31 appoſita l. legē. C. locati. Quinimmò † magis ſerua-
tur lex cōtractus, quā ꝯſuetudo gl. in l. excepto. ibiq;
Salic. C. locati. & de hoc eſt tex. in l. circa. C. eod. titu.
32 ¶ Non obſtat ultimū, quia † ex uerbis contractus, &
inſtrumēti contrariū apparet, uidelicet ꝙ locator in
ſe periculum fortuitum, & diuinū ſuſceperit, & ideò
ſeruandū eſt pactū d.l. legē. & in d.l. circa, & in incer-
tis & nō in certis locus eſt coniecturis l. continuus. §.
cum ita. ff. de uerb. oblig. Non aduerſatur etiam do-
ctrina Bart. in d.l. cum in plures. qa illa ꝓcedit in ter-
minis iuris cōmunis, uidelicet quando nō eſſet factū
aliquod pactū, ſecus ergo quādo eſſet appoſitum pa-
ctum in contractu locationis, ꝙ locator caſus fortui-
tos leuare teneretur, per prædicta. Præterea illa do-
ctrina Bar. præſupponit, ꝙ quando damnum condu-
ctoris ꝯtingit ex parte rei locatę, uel diuino iudicio,
tunc locator ad remiſſionē faciendā teneatur. In ca-
ſu autē noſtro damnum ex parte rei locatæ, & diui-
no iudicio contingit, ut ſupra, ergo ad fauorē condu
ctoris eſt concludendū, & ita, ut ſupra dictum eſt, in
prædictis omnibus iuris eſſe cenſui. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Conductori, qui re locata eo modo uti, & frui non potuit, quo ſibi fuit locata, eſt pro rata temporis, quo ſic uti, & frui nō potuit, mercedis remiſſio faciēda, etiā ſi nulla poſſet culpa locatori imputari. Quod declaratur, & limitatur nu. 23.*

2 *Et ſi culpa, ſiue negligentia locatoris adeſſet, conductor etiam ad intereſſe lucri quoque ceſſantis agere poſſet.*

3 *Locator quando in culpa, & negligentia eſſe dicatur.*

4 *Damnum intollerabile, quod conductor caſu fortuito circa fructus patitur, ad dominum ſpectat, ut is mercedis remiſſionem conductori facere teneatur, ſiue diuino iudicio, ſiue potentia humana caſus fortuitus euenerit.*

5 *Fructus dicuntur non ſolum, qui ex re, ſed etiam qui propter rem, & occaſione rei percipiuntur.*

6 *Caſus quidam fortuitus cenſetur id, quod à uoluntate, & nutu principis emanauit.*

7 *Gabellariis, ſiue publicanis ob culpam communitatis graue damnum paſſis eſt remiſſio mercedis, vel penſionis facienda, immò communitas ipſis ad damnum, & intereſſe etiam lucri ceſſantis tenetur.*

8 *Conductori, qui re conducta ad vſum, propter quem principaliter illam conduxit, vti non potuit, mercedis, ſeu penſionis remiſſio eſt facienda, etiam ſi locator non fuerit in aliqua culpa, & conductor ea ad alium vſum vti potuiſſet.*

9 *Ex eo verò, quòd ad aliū vſum, quā ad illum, propter quē principaliter conduxit, re uti nō potuerit, remiſſio illi non eſt facienda.*

10 *Locatione, & conductione datij facta, nihil etiā à principe ad præiudicium conductorum ſine eorum conſenſu de nouo fieri poteſt.*

11 *Locationis, & conductionis contractum eſſe in materia datiorum, & gabellarum quomodo cognoſcatur, remiſſiuè.*

12 *Damnum in re locata aut contingit circa fructus, aut prouenit ex impedimento vſus rei, aut contingit vitio rei, vel caſmate, & de his omnibus remiſſiuè.*

13 *Damnum circa rem, & fructus rei contingens quale, & quantum eſſe debeat ad hoc, ut remiſſio conductori ſit facienda.*

14 *Damnum & incommodum magnum, & intollerabile conductoris in re conducta, & eius fructibus quot modis capiatur.*

15 *Conductor, qui patientiam re conducta vtendi, & fruendi habuit, licet aliqualiter fuerit in vſu impeditus, & propterea exiguitatem aliquam fructuum paſſus fuerit, aliquam tamen remiſſionem petere, & conſequi non poteſt.*

16 *Conductores gabellæ, ſeu datij ſterilitatem vnius anni cum vbertate aliorum annorum compenſare tenentur.*

17 *Conductoris omne periculum, & dānum quouis modo contingens eſſe debet, nec is remiſſionem aliquam conſequitur, quando locator pacto expreſſo noluit aliquo modo, & caſu ad aliquam mercedis remiſſionem faciendam teneri.*

18 *Negatiuè vniuerſaliter concepta dicitur oratio, quando ſignum particulare, ut eſt aliquis, ſimul cum negatiua ponitur.*

19 *Vniuerſalium verborum negatiuè prolatorum natura eſt omnia etiam ſui natura, & regulariter non comprehenſibilia continere, nihilq; excipere.*

20 *Geminatio vniuerſalis negatiuæ maiorem, & potentiorem excluſionem, ac negationem infert.*

21 *Ex facto principis emptori, uel cōductori circa rē venditā, ſeu locatam dānoſo, & præiudiciali quādo uēditor, vel locator ad aliquid emptori, ſeu cōductori præſtādū teneatur, et quādo non.*

22 *Argumentum de contractu emptionis, & uenditionis ad contractum locationis, & conductionis procedit.*

24 *Conductori ob damnum proueniens ex facto principis iuſto, cui locator reſiſtere non potuit, non debet locator ad aliquod intereſſe damni, nec lucri ceſſantis teneri.*

25 *Moneta, prout promiſſa fuit, in materia, & forma ſolui debet, ſi tempore ſolutionis facilè ſit debitori eam reperire, & ſoluere, non obſtante augmento, vel diminutione illius.*

Et ſi in alia moneta debitor uellet ſoluere, valorque monetæ promiſſæ eſſet mutatus, quis valor, & quæ æſtimatio debeat attendi, an temporis promiſſionis, an verò ſolutionis.

Quid ſi moneta in eadem materia, & forma, prout promiſſa fuit difficulter, uel nullo modo ſolutionis tempore poteſt reperiri, & ſolui num. 27.

26 *Solui vnum pro alio quando inuito creditore non poſſit.*

28 *In contractibus attenditur æſtimatio, & valor pecuniæ, ſeu monetæ promiſſæ ſecundum tempus contractus, & non ſecundum tempus ſolutionis.*

EPITOME.

Remiſſio mercedis, ſiue penſionis cōductoribus datij ſalis non eſt faciēda per locatorem ex eo, ꝙ poſt eorum conductionem ſalis ualor per principē actus fuerit, & propterea conductores minorem ſalis ſummam, quam conſueuerit, uendi poſſe prætēdant, niſi damnum magnū, & intollerabile ex hoc augmento paterentur, & quomodo damnum magnū, & intollerabile hoc in caſu aſſumatur, & ſi locator pacto expreſſo conuenit, ſe nolle in aliquo caſu, & modo ad remiſſionem mercedis conductori faciendam teneri, nulla tunc in aliquo caſu eſt remiſſio facienda.

Obligatus ſoluere ex conuētione, & pacto certam monetā, ſi poſtea decreto principis eius ualor mutatus fuit, ſecundū valorē, qui erat tēpore contractus, & obligationis factæ, & nō qui eſt tēpore ſolutionis, eſt ſolutio facienda, quando illa moneta in materia, & forma, prout promiſſa fuit, difficulter, uel nullo modo reperiri, & ſolui poteſt.

CON-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN